ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ : ០១ សរណន

សារាចរណែនាំ

ស្តីពី

ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧

១. សេចក្តីផ្តើម

មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានចែងថា ប្រតិទិនសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំ ចែកជា ៣ ដំណាក់កាល÷ **ដំណាក់កាលទី ១** គឺការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ចាប់ពីខែ មីនា ដល់ខែ ឧសភា, **ដំណាក់កាលទី ២** គឺការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកា ចាប់ពីខែ មិថុនា ដល់ខែ កញ្ញា និង**ដំណាក់កាលទី ៣** គឺការអនុម័តថវិកា ចាប់ពីខែ តុលា ដល់ខែ ធ្នូ។ សម្រាប់ដំណាក់កាលទី ១ នេះ រាជរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បានដាក់ចេញរួចហើយនូវក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៧ ដើម្បីឱ្យក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ មានមូលដ្ឋានសម្រាប់ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ និងការលើកគម្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ២០១៧។ នៅជំហានបន្ទាប់ រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងដាក់ចេញសារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ ដូចរៀងរាល់ឆ្នាំដែរ ដើម្បីផ្តល់គោលការណ៍ណែនាំថ្មីៗ និងមគ្គុទ្ទេសបច្ចេកទេសគន្លឹះ សម្រាប់ជាជំនួយដល់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នក្នុងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដែលជាផែនការថវិការយៈពេលបីឆ្នាំរំកិល ដែល ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែលស្ថិតក្រោមក្រសួង ស្ថាប័ន នីមួយៗ ត្រូវរៀបចំនៅដំណាក់កាលដំបូងនៃដំណើរការរៀបចំគម្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ។ ដោយឡែក ចំពោះការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវមានសារាចរ ណែនាំដោយឡែកមួយផ្សេងទៀត ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីរបបហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/ ០៦១១/០១១ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា គឺជាឧបករណ៍មួយដ៏សំខាន់សម្រាប់÷(១) ផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, (២) បង្កើនវិចារណកម្មអាទិភាពចំណាយ

ឱ្យកាន់តែឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន, (៣) ធានានិរន្តរភាពនៃការអនុវត្តកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នដើម្បីសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយ ដែលបានដាក់ចេញ (៤) ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ពន្យល់ និងបង្ហាញសេចក្តីសំអាងអំពីតម្រូវការថវិកាសម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយ និង (៥) ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការរៀបចំ និងវិភាជថវិកាប្រចាំឆ្នាំឱ្យចំគោលដៅអាទិភាព។ ដូច្នេះ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញច្បាស់លាស់អំពីគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ អំពីភាពច្បាស់លាស់នៃកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពអំពីសូចនាករនិងគោលដៅសូចនាករសម្រាប់វាស់វែងលទ្ធផល នៃការអនុវត្តកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព សមស្របនឹងទំហំថវិកា និងលទ្ធភាពថវិកាដែលមាន ដើម្បីចូលរួមចំណែកសម្រេចគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញក្នុង "**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣**" និងផែនការសកម្មភាពដែលបានដាក់ចេញក្នុង "**ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**"។ ក្នុងន័យនេះ ក្រសួង ស្ថាប័នមួយ ត្រូវមានផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការួមមួយ ដែលគ្របដណ្តប់ទាំងថវិការដ្ឋបាលកណ្តាល និង ថវិកាមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងថវិការបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលក្រោមឱវាទក្រសួង ស្ថាប័ននោះ។

ទន្ទឹមនេះ ភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៃថវិកា តាមរយៈសមាហរណកម្មពិតប្រាកដរវាងថវិកាចរន្ត និងថវិកាមូលធន ព្រមទាំងរវាងថវិកាជាតិ និងថវិកាហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ គឺជាកត្តាគន្លឹះមិនអាចខ្វះបាន ដើម្បីធ្វើឱ្យផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាមានគុណភាព និងអាចក្លាយជាឧបករណ៍ និងយន្តការជាក់ស្តែងសម្រាប់ការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិសម្រាប់វិភាជនិងគ្រប់គ្រងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ។ ក្នុងន័យនេះ *ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ចាំបាច់ត្រូវជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តក្រុមការងារថវិការបស់ខ្លួន ដែលមានសមាសភាពមកពីនាយកដ្ឋានថវិកា/ហិរញ្ញវត្ថុ/និងគណនេយ្យ នាយកដ្ឋានផែនការ អង្គភាពជំនាញ និងអង្គភាពគ្រប់គ្រងគម្រោង ឱ្យដំណើរការដោយសកម្ម និងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់*។ **ក្រុមការងារថវិកា** ត្រូវខិតខំធានាឱ្យធនធានទាំងអស់ ក៏ដូចជាសកម្មភាពការងារទាំងអស់របស់ក្រសួង ស្ថាប័នខ្លួន ត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា សំដៅធានាការវិភាជថវិកាមានប្រសិទ្ធភាព (ចំសេចក្តីត្រូវការពិតប្រាកដ) និងមានតុល្យភាព ឆ្លើយតបជាអតិបរមាទៅនឹងគោលបំណងគោលនយោបាយ និងរវាងកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ដែលបានរៀបចំនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា។

ជារួម ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា គឺជាឧបករណ៍មួយយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ជោគជ័យនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដំណាក់កាលទី៣ គឺ **ការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយ (២០១៦-២០២០)** ដែលត្រូវបានប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការដោយ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី ២១ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៦។ ថ្វីត្បិតការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ត្រូវបានកែលម្អជាលំដាប់ចាប់តាំងពីត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅឆ្នាំ ២០០៨ ប៉ុន្តែ គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា មិនទាន់ឈានដល់កម្រិតដែលរាជរដ្ឋាភិបាលចង់បាន

នៅឡើយ។ ហេតុនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន ចាំបាច់ត្រូវកែលម្អគុណភាពផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ ស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ស្មារតី និងលទ្ធផលនៃការចរចាថវិកាឆ្នាំ ២០១៦ កន្លងទៅ និងជាពិសេសការណែនាំបន្ថែមតាមរយៈសារាចរណែនាំប្រចាំឆ្នាំនេះ។ *ជាមួយគ្នានេះ ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ចាំបាច់ត្រូវរៀបចំឱ្យមានយន្តការសម្របសម្រួលផ្ទៃក្នុងលើកិច្ចការនេះឱ្យបានច្បាស់លាស់បន្ថែមទៀត អំពីតួនាទីរបស់អគ្គនាយកដ្ឋាន/នាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងអាចដាក់ចេញជាគោលការណ៍ណែនាំផ្ទៃក្នុងស្តីអំពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ក៏ដូចជា គោលការណ៍ផ្ទៃក្នុងសម្រាប់ការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំផងដែរ ជាពិសេសក្រសួង ស្ថាប័នអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី។*

ស្របតាម "**ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកានៅកម្ពុជា ២០១៣-២០២០**" ដែលជាទិសដៅនៃការផ្លាស់ប្តូរប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងថវិកាជាជំហានៗពីការផ្តោតលើធាតុចូល និងមជ្ឈការ ឆ្ពោះទៅរកប្រព័ន្ធថវិកាផ្តោតលើលទ្ធផលឬសមិទ្ធកម្ម និងវិមជ្ឈការ ក្រសួង ស្ថាប័នចំនួន ២៥ ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញ និងអង្គភាពថវិកា ហើយក្រសួង ស្ថាប័នចំនួន ១១ បន្ថែមទៀត ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅឆ្នាំ ២០១៧។ ក្រសួង ស្ថាប័នទាំងនោះ រួមមាន÷

- ក្រសួង ស្ថាប័នចំនួន ២៥ និងមន្ទីរជំនាញរាជធានីខេត្តពាក់ព័ន្ធ ដែលត្រូវបានអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញ និងអង្គភាពថវិកា ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ រួមមាន÷ ក្រសួងអប់រំ យុវជននិងកីឡា, ក្រសួងសុខាភិបាល, ក្រសួងកិច្ចការនារី, ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ, ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ, ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្មនិងសំណង់, ក្រសួងយុត្តិធម៌, តុលាការកំពូល, សាលាឧទ្ធរណ៍, អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា, អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា, អាជ្ញាធរសវនកម្មជាតិ, អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ, ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ, ក្រសួងទេសចរណ៍, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម, ក្រសួងព័ត៌មាន, រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល, ក្រសួងបរិស្ថាន, ក្រសួងសង្គមកិច្ចអតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា, និង ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍។
- ក្រសួង ស្ថាប័នថ្មីចំនួន ១១ និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តពាក់ព័ន្ធ ដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញ និងអង្គភាពថវិកា ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៧ ហើយដែលត្រូវចាប់ផ្តើមរៀបចំថវិកាកម្មវិធីនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ស្របតាមប្រតិទិននៃការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំ រួមមាន÷ ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង, ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ, ក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ច, ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម និងសិប្បកម្ម, ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល, ក្រសួង

Rut

ធម្មការ និងសាសនា, ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ, គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត, ក្រសួងផែនការ និងក្រសួងមុខងារសាធារណៈ។

ស្របតាមទស្សនទាននៃការគ្រប់គ្រងថវិកាផ្អែកលើលទ្ធផល/សមិទ្ធកម្ម សិទ្ធិអំណាចក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកា និងលើការអនុវត្តថវិកា នឹងត្រូវផ្ទេរជាបណ្តើរៗពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុទៅក្រសួង ស្ថាប័នសាមី ចំណែកឯសិទ្ធិអំណាចនៃការទទួលខុសត្រូវលើការគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តថវិកាផ្ទៃក្នុងក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ក៏ត្រូវផ្ទេរជាបណ្តើរៗដែរ ពីអគ្គនាយកដ្ឋាន/នាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ/គណនេយ្យរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ទៅអង្គភាពថវិកាផ្ទៃក្នុងក្រសួង ស្ថាប័ន។ ក្នុងន័យនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន កាន់តែមានភាពចាំបាច់បំផុតក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាប្រកបដោយគុណភាព។

ក្នុងបរិការណ៍នេះ ដើម្បីជួយឱ្យក្រសួង ស្ថាប័ន មានមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៧-២០១៩ ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងមានភាពជាក់ស្តែង រាជរដ្ឋាភិបាលសូមធ្វើការណែនាំដល់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដូចខាងក្រោម÷

២. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៧ មានតួនាទីផ្តល់ជាទស្សនៈវិស័យទូលំទូលាយនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងកំណត់ពីការរំពឹងទុកផ្អែកគោលនយោបាយ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលមានលទ្ធភាពអាចនឹងសម្រេចបាន ហើយតាមរយៈនេះ បង្កើតបានជាលំហរថវិការួមសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អាចកំណត់ទិសដៅការងាររយៈពេលខ្លី និងមធ្យមរបស់ខ្លួន។ ទន្ទឹមនេះ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក៏កំណត់អំពីលទ្ធភាពផ្អែកធនធាន និងអាទិភាពគោលនយោបាយចម្បងៗ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ដូចនេះអាចនិយាយបានថា នៅក្នុងដំណើរការនៃការរៀបចំផែនការថវិកា ការកំណត់ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ គឺជាយន្តការ ពីលើចុះក្រោម ចំណែកឯការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា គឺជាយន្តការពីក្រោមឡើងលើ។ យន្តការទាំងពីរនេះ គឺមានភាពចាំបាច់មិនអាចខ្វះបាន ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាព និងភាពប្រាកដប្រជាអំពីលទ្ធភាពថវិកា និងការរៀបចំថវិកា។

ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃ **"យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣"** និង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨** រាជរដ្ឋាភិបាលសូមគូសរំលេចនូវខ្លឹមសារស្នូលនៃក្របខណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដូចខាងក្រោម÷

២.១. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច

ផ្អែកលើចលនការកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់របស់កម្ពុជានៃឆ្នាំកន្លងមក និងភាពនៅតែល្អប្រសើរនៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក និងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចដ៏រស់រវើកដើមឆ្នាំនេះ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ ២០១៦ ត្រូវបាន

ព្យាករថា អាចសម្រេចបានក្នុងរង្វង់ ៧,១% លើសបន្តិចពីការប៉ាន់ស្មានដែលបានដាក់ក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៦។ ចំពោះកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧ វិញ តាមការព្យាករបឋមអាចនឹងសម្រេចបានក្នុងរង្វង់ ៦,៩%។ កំណើននេះ ត្រូវបានគាំទ្រដោយកំណើននៃវិស័យកសិកម្មប្រមាណ ០,១៤% កំណើនវិស័យឧស្សាហកម្មប្រមាណ ១០,៩% ដែលក្នុងនោះ វិស័យវាយនភណ្ឌអាចសម្រេចកំណើនប្រមាណ ៩,៨%, កំណើនវិស័យសំណង់ប្រមាណ ១២,៤% និងកំណើនវិស័យសេវាកម្មប្រមាណ ៦,៨%។

អត្រាអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ នៅឆ្នាំ ២០១៦ តាមការព្យាករ នឹងស្ថិតក្នុងកម្រិត ១,៩% គឺទាបជាងការព្យាករ ដែលបានដាក់នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៦ ប៉ុន្តែ អាចនឹងកើនឡើងដល់ ៣,៣% វិញ នៅឆ្នាំ ២០១៧។ អត្រាប្តូរប្រាក់នៅឆ្នាំ ២០១៦ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងមានស្ថិរភាព ដែលមានតម្លៃជាមធ្យម ៤ ០៥០ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក គឺដូចគ្នានឹងការព្យាករក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៦។ តាមការព្យាករ នៅឆ្នាំ ២០១៧ អត្រាប្តូរប្រាក់ជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ នឹងនៅតែមានតម្លៃ ៤ ០៥០ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក ដោយសារកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់របស់កម្ពុជា និងការជឿទុកចិត្តពីសាធារណជន ជាពិសេសការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុសមស្រប។

ឱនភាពគណនីចរន្តនៅឆ្នាំ ២០១៦ តាមការប៉ាន់ស្មាននឹងមានកម្រិត ៩,១% នៃផ.ស.ស គឺកាន់តែប្រសើរបើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៥ ដែលមានកម្រិត ៩,៣% នៃ ផ.ស.ស។ ទន្ទឹមនេះ តាមការព្យាករឱនភាពគណនីចរន្តនឹងបន្តធ្លាក់ចុះទៀតមកត្រឹម ៨,៥% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ ២០១៧។ និន្នាការនៃការធ្លាក់ចុះ ឱនភាពគណនីចរន្តដោយសារសមត្ថភាពនាំចេញរបស់កម្ពុជាមានការកើនឡើងជាលំដាប់ ទន្ទឹមនឹងផលិតផល និងវត្ថុធាតុដើមមួយចំនួនចាប់ផ្តើមមានមូលដ្ឋានផលិតនៅក្នុងស្រុក ជំនួសការនាំចូលជាបណ្តើរៗ។ នៅឆ្នាំ ២០១៦ ទុនបម្រុងនឹងមានទំហំ ៥ ៤៥៩ លានដុល្លារអាមេរិក និងអាចកើនឡើងដល់ ៥ ៩០៥ លានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ ២០១៧ ដែលធានាបានប្រមាណជាង ៤,៥ ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ និងសេវាប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។

២.២ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ដើម្បីសម្រេចបានតាមគោលដៅក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់គោលដៅសូចនាករហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧ ដូចខាងក្រោម÷

- បន្តធានាកំណើនចំណូលចរន្តប្រចាំឆ្នាំបន្ថែម ០,៥ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស ដើម្បីឈានទៅសម្រេចឱ្យបាន ១៨,២៤% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ ២០១៧ ដែលក្នុងនោះ គម្រោងសម្រាប់ថ្នាក់ជាតិមាន ១៧,១៥% នៃផ.ស.ស និងគម្រោងសម្រាប់ថ្នាក់ក្រោមជាតិមាន ១,០៩% នៃផ.ស.ស។ ចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាត្រូវគ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ៨,២៩% នៃផ.ស.ស, ចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារត្រូវគ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ៧,៧៤% នៃផ.ស.ស (ក្នុងនោះ ថ្នាក់ជាតិ ៦,៦៩% នៃផ.ស.ស និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ១,០៥% នៃផ.ស.ស) និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធត្រូវគ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ២,២១% នៃផ.ស.ស។ ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ ចំណូលក្នុងប្រទេសសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧ ត្រូវគ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ១៨,៤១% នៃ ផ.ស.ស។

- ចំណាយសរុបនៅឆ្នាំ ២០១៧ នឹងកំណត់ក្នុងរង្វង់ ២៣,៣០% នៃផ.ស.ស ដែលក្នុងនោះគម្រោងចំណាយសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិមាន ២២,២១% នៃផ.ស.ស និងគម្រោងចំណាយសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិមាន ១,៨១% នៃផ.ស.ស (ដោយគិតបញ្ចូលទាំងឧបត្ថម្ភធនដល់ថ្នាក់ក្រោមជាតិចំនួន ០,៧២% នៃផ.ស.ស)។ ចំណាយចរន្តសរុបត្រូវគ្រោងក្នុងកម្រិត ១៤,៨០% នៃផ.ស.ស ដែលគម្រោងចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកមានប្រមាណ ៥២,៧% នៃចំណាយចរន្តសរុប ឬស្មើប្រមាណ ៧,៨០% នៃផ.ស.ស ដោយផ្តោតអាទិភាពលើការបង្កើនបៀវត្សសម្រាប់មន្ត្រីរាជការ និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពការងារ និងពង្រឹងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ, គិតគូរដល់ការបង្កើនប្រាក់សោធននិវត្តជូននិវត្តជន, ការតម្លើងប្រាក់វិភាជសង្គមសម្រាប់គ្រួសារមន្ត្រីរាជការ និងគិតគូរពីការចូលរួមចំណែករបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងរបបសន្តិសុខសង្គមជូនមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល។ ទន្ទឹមនេះ ចំណាយមិនមែនបុគ្គលិក ត្រូវបានគ្រោងប្រមាណ ៤៧,៣% នៃចំណាយចរន្តសរុប ឬស្មើនឹង ៧%នៃផ.ស.ស។ ចំណាយនេះ នឹងត្រូវត្បិតត្បៀតឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត និងតម្រង់ទៅលើសកម្មភាពកែទម្រង់ និងការពង្រឹងសេវាសាធារណៈ។ ដោយឡែក ចំណាយវិនិយោគ ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត ៨,៥% នៃផ.ស.ស (គ្រោងកើន ១៦,១%)។
- ជារួម ចំណាយចរន្តថ្នាក់ជាតិសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧ ត្រូវបានគ្រោងវិភាជទៅតាមវិស័យ ដូចខាងក្រោម÷
    - វិស័យរដ្ឋបាលទូទៅ ត្រូវបានគ្រោងប្រមាណ ១,៩១% នៃផ.ស.ស និងមានកំណើន ៥,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០១៦
    - វិស័យការពារជាតិ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ត្រូវបានគ្រោងប្រមាណ ៣,៦០% នៃផ.ស.ស និងមានកំណើន ១៤,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០១៦
    - វិស័យសង្គមកិច្ច ត្រូវបានគ្រោងប្រមាណ ៥,៤៤% នៃផ.ស.ស និងមានកំណើន ១១,៨% ធៀបនឹងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០១៦
    - វិស័យសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវបានគ្រោងប្រមាណ ១,៤៥% នៃផ.ស.ស និងមានកំណើន ១០,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០១៦
    - ទន្ទឹមនេះដែរ ចំណាយមូលធន ត្រូវបានគ្រោងប្រមាណ ៨,៥០% នៃផ.ស.ស ក្នុងគោលដៅជួយទ្រទ្រង់ផលិតភាពក្នុងសេដ្ឋកិច្ច, អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។
- ឈរលើមូលដ្ឋានគម្រោងក្របខ័ណ្ឌចំណូល និងចំណាយខាងលើ អតិរេកថវិកាចរន្តសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧ គ្រោងសម្រេចបានស្មើនឹងប្រមាណ ៣,៤៤% នៃផ.ស.ស ចំណែកឯឱនភាពថវិកាសរុបត្រូវបានកាត់បន្ថយមកត្រឹមប្រមាណ ៤,៨៩% នៃ ផ.ស.ស។ ទំហំតុល្យភាពខាងលើ គឺអាចធានាបាននូវចីរភាពថវិកាដែលជាគន្លឹះរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ផ្តល់ភាពអនុគ្រោះដល់កំណើន ជាពិសេសបង្កើនលំហថវិកា។ *(ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឆ្នាំ ២០១៥-២០១៩ មានជូនភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃសារាចរនេះ)*។

ដើម្បីធានាបាននូវការអនុវត្តតាមគោលដៅខាងលើ និងដោយផ្អែកលើស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឆ្នាំ ២០១៦ ការគ្រោងថវិកាឆ្នាំ ២០១៧ និងពេលខាងមុខ ត្រូវរៀបចំឡើងលើមូលដ្ឋានយុទ្ធសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌនៃវិធានការ ដូចខាងក្រោម÷

<u>ក. ផ្នែកចំណូល</u>

ដើម្បីបន្តសម្រេចបានគោលដៅដែលបានកំណត់លើការប្រមូលចំណូល រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការជំរុញ និងពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងច្បាប់ដែលមានស្រាប់ តាមរយៈការអនុវត្តវិធានការយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់និងមុតស្រួច ទាំងតាមវិធានការរដ្ឋបាល និងវិធានការគោលនយោបាយ ទាំងសម្រាប់រយៈពេលខ្លី និងមធ្យម ស្របតាម **យុទ្ធសាស្ត្រគៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨** ក្នុងគោលដៅបង្កើនប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រមូលចំណូល ទាំងក្នុងផ្នែកគយនិងរដ្ឋាករ ផ្នែកពន្ធដារ និងផ្នែកមិនមែនសារពើពន្ធ។ ជាពិសេស រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តប្រឹងប្រែងខ្លាំងក្លាជាងមុន ក្នុងការលើកកម្ពស់វប្បធម៌បង់ពន្ធ តាមរយៈការកែសម្រួល និងការធ្វើសាមញ្ញកម្មនៃសេវាបង់ពន្ធដល់អ្នកបង់ពន្ធដើម្បីលើកកម្ពស់អនុលោមភាព, បន្តពង្រឹងការបង្ក្រាបអំពើរត់ពន្ធ និងការគេចវេះពន្ធគ្រប់រូបភាពឱ្យដល់ឫសគល់ និងការពង្រឹងការគៀរគរបន្ថែមនូវចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធតាមបណ្តាក្រសួង ស្ថាប័ននានា។

ក.១ ផ្នែកចំណូលពន្ធដារ

វិធានការសម្រាប់អនុវត្តក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ រួមមាន÷

- កំណត់គោលដៅប្រមូលបំណុលពន្ធនៅតាមនាយកដ្ឋាន និងសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ និងអនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ នូវវិធានការតឹងទារ (ចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ) ចំពោះអ្នកជំពាក់បំណុលពន្ធធំៗ ដែលមិនតវ៉ា និង មានបំណុលពន្ធថ្មីៗ។
- បន្តពង្រឹងប្រតិបត្តិការចុះបញ្ជីពន្ធដារតាមប្រព័ន្ធថ្មី និងបន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានសហគ្រាសទាំងអស់ដែលបានចុះបញ្ជីពន្ធដារក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រង និងប្រមូលចំណូល,
- បន្តតាមដាន និងជំរុញការអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រពង្រឹងសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ ដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ក្នុងនោះរួមមានយន្តការសម្របសម្រួលរវាងថ្នាក់កណ្តាល និងអង្គភាពមូលដ្ឋាន, កម្មវិធីផ្តល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធ, ការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមមន្ត្រីបង្គោល ដែលមានជំនាញសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ និងការផ្សព្វផ្សាយ ។ល។,
- បន្តកែលម្អបន្ថែមលើការចាត់ចែងលិខិតប្រកាសពន្ធ ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើ÷

១. ការជំរុញបន្ថែមលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានក្នុងការប្រកាសពន្ធ និងបង់ប្រាក់ពន្ធ,

២. ពង្រឹងការអនុវត្តវិធានការលុបចោលការចុះបញ្ជី ឬដកវិញ្ញាបនបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែម ជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធ ដែលមិនបានដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមក្នុងរយៈពេល ០៣ ខែជាប់គ្នា,

៣. បន្តអនុវត្តការកំណត់អត្រាគោលដៅនៃការដាក់លិខិតប្រកាស ឱ្យបានខ្ពស់ជាអតិបរមា បន្ទាប់ពីបានធ្វើការលុបឈ្មោះអ្នកជាប់ពន្ធចេញពីបញ្ជី ដើម្បីវាយតម្លៃហានិភ័យអ្នកជាប់ពន្ធឱ្យបានទាន់ពេលវេលា,

- ពង្រឹងបន្ថែមលើប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាពនៃការធ្វើសវនកម្មពន្ធដារទាំងសវនកម្មមានកម្រិត និងសវនកម្មពេញលេញ ដើម្បីបង្កើនចំណូលពន្ធដារ ដោយផ្តោតសំខាន់លើ÷

១. ជ្រើសរើសសវនករបន្ថែម ឱ្យស្របទៅនឹងកំណើនចំនួនសហគ្រាស និងប្រសិទ្ធភាពការងារ,

២. រៀបចំសារាចរណែនាំស្តីពីការធ្វើសវនកម្មលើវិស័យសំខាន់ៗមួយចំនួន រួមមាន ធនាគារ, សំណង់, ដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍ ដើម្បីឱ្យសវនករងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្តសវនកម្ម និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាព សវនកម្ម

៣. រៀបចំសារាចរណែនាំស្តីពីការផ្ទេរថ្លៃ (Transfer Pricing),

- រៀបចំ និងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្រ្តបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានពន្ធដារ តាមដំណាក់កាលនៃការអនុវត្ត, តម្រូវការរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ និងតម្រូវការធនធានសម្ភារៈបរិក្ខារ និងរៀបចំផែនការធ្វើលទ្ធកម្មប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ដោយផ្អែកទៅតាមផែនការយុទ្ធសាស្រ្តសម្រាប់គាំទ្រដល់ការងារសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ, ការចាត់ចែងលិខិតប្រកាស និងការធ្វើសវនកម្ម និងការគ្រប់គ្រងបំណុលពន្ធ,
- រៀបចំ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តផែនការផ្តល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធធំបំផុតចំនួន ១៥០។

ក.២ ផ្នែកចំណូលគយ និងរដ្ឋាករ

វិធានការសម្រាប់អនុវត្តក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ រួមមាន÷

- ពង្រឹងវិធានការបង្ការ, ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបអំពើរត់គេចពន្ធគ្រប់រូបភាព ជាពិសេសលើមុខទំនិញដូចជា ប្រេង, គ្រឿងអេឡិចត្រូនិក, សម្ភារៈសំណង់ និងយានយន្តឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព,
- បន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យ និងបញ្ចេញទំនិញ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការបន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់សង្គតិភាព និងអនុលោមភាពនៃឯកសារនាំចេញនាំចូល,
- បន្តការងារចែករំលែកព័ត៌មានរវាងអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា និងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដោយកំណត់ពីវិសាលភាព និងតម្រូវការ ដោយធ្វើឡើងតាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន,
- ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការពិចារណាបញ្ចប់ការអនុគ្រោះអាករលើតម្លៃបន្ថែម ចំពោះការនាំចូលម៉ូតូដោយយកតម្លៃបន្ថែមពេញវិញ ដើម្បីប៉ះប៉ូវលើការបាត់បង់ពន្ធគយជាង ៥០% ពីការនាំចូលម៉ូតូដោយសារមានរោងចក្រតម្លើងនៅក្នុងប្រទេស,

- ពង្រឹងកិច្ចសហការជាមួយសហគមន៍កំពង់ផែ ដោយរៀបចំប្រព័ន្ធប្រកាសគយដោយស្វ័យប្រវត្តិ តាមរយៈការតភ្ជាប់ទៅវិញទៅមកជាមួយប្រព័ន្ធរបស់សហគមន៍កំពង់ផែ,
- បន្តពង្រីក និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធទិន្នន័យតម្លៃគិតពន្ធគយ ឱ្យស្របតាមតម្លៃទិញលក់ពិត ជាពិសេសទំនិញដែលមានវេទយិតភាពលើចំណូល,
- ពិនិត្យលទ្ធភាព និងអនុវត្តការធ្វើវិមជ្ឈការការងារផ្ទៀងផ្ទាត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ចំពោះមុខទំនិញវេទយិតភាព លើចំណូលពន្ធគយមួយចំនួន និងធ្វើវិមជ្ឈការទៅការិយាល័យគយទូទាំងខេត្ត ក្រុង លើការងារផ្ទៀងផ្ទាត់ តម្លៃគិតពន្ធគយទំនិញមិនមានវេទយិត ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រមូលចំណូលពន្ធគយ,
- ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជាប្រចាំនូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់កំណត់ហានិភ័យ និងបញ្ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់គ្រងហានិភ័យគយ ដោយរក្សាឱ្យបាននូវការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ,
- បន្តពង្រឹងយន្តការឆ្លងកាត់ តាមរយៈការពង្រឹងអនុលោមភាពនៃការប្រើប្រាស់ទំនិញក្រោមរបបអនុគ្រោះពន្ធគយ និងការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីក្នុងការរៀបចំដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការ,
- បន្តតាមដាន និងសិក្សាលើការបាត់បង់ចំណូលពន្ធអាករគយពីការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន និងប្រទេសដៃគូផ្សេងទៀត សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការកែតម្រូវវិធានការឆ្លើយតបដែលមានស្រាប់ និងបង្កើតឡើងវិធានការចាំបាច់បន្ថែម,
- ពង្រឹងយន្តការភាពជាដៃគូជាមួយវិស័យឯកជនក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា ឬកង្វល់នានារបស់ធុរជន,
- បន្តពង្រឹងការគោរពប្រតិបត្តិក្រមសីលធម៌របស់មន្ត្រីគយ និងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីគយ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញចាំបាច់ទាំងឡាយ,
- ពង្រឹង និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធទិន្នន័យតម្លៃគិតពន្ធគយឱ្យស្របតាមតម្លៃទំនិញលក់ពិត,
- កំណត់ទិន្នន័យអប្បបរមា ដែលត្រូវមានលើវិក្កយបត្រពាណិជ្ជកម្មក្នុងទម្រង់ជាក់លាក់តាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ក.៣. ផ្នែកចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ

វិធានការបន្តសម្រាប់អនុវត្ត ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ រួមមាន÷

- រៀបចំ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តជាជំហានៗនូវកម្រៃសេវាធ្វើដំណើរ ដោយក្នុងនោះអាចចាប់ផ្តើមពីកម្រៃសេវាធ្វើដំណើរ តាមផ្លូវអាកាសមុន ដើម្បីប៉ះប៉ូវដល់លទ្ធភាពនៃការបាត់បង់ចំណូលពីការបន្តផ្តល់ការលើកលែងទិដ្ឋាការនាពេលខាងមុខ,
- សិក្សា និងវាយតម្លៃលើគោលនយោបាយតម្លៃសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, កម្រៃអាជ្ញាប័ណ្ណ, ការបង់កម្រៃនៃការលក់ ឬផ្ទេរសិទ្ធិភាគហ៊ុន, កម្រៃសួយសារប្រេងកាត និងរ៉ែនានា ដោយពិចារណាទៅលើភាពទាក់ទាញសម្រាប់អ្នកវិនិយោគ និងផលប្រយោជន៍សមស្របជូនរាជរដ្ឋាភិបាល,

- ជំរុញការរៀបចំ និងអនុម័តច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាស៊ីណូ និងបន្តតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងបង្កើតលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តបន្ថែម ដើម្បីធ្វើការតាមដានវឌ្ឍនភាពក្នុងក្របខ័ណ្ឌអន្តរក្រសួងនៃ "យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យមឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨",
- បន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធនិងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋតាមរយៈ ការបន្តធ្វើសវនកម្មក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពនៃរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងបន្តពង្រឹង និងដាក់ឱ្យអនុវត្តធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ រួមបញ្ចូលទាំងទ្រព្យដែលរឹបអូសបានពីបទល្មើសផ្សេងៗ, ការបញ្ចប់គម្រោងនានារបស់ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ, ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងនីតិបុគ្គលសាធារណៈ, អំណោយរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍ,អង្គការក្រៅរាជរដ្ឋាភិបាល និងសប្បុរសជននានា,
- បន្តពង្រឹងការប្រមូលចំណូលពីអាករស្ថានទូត តាមរយៈ ការបន្តជំរុញឱ្យគ្រប់ចំណុចគោលដៅដែលមានសមត្ថកិច្ចផ្តល់ទិដ្ឋាការជូនភ្ញៀវទេសចរ រួមមានច្រកអន្តរជាតិ និងស្ថានទូត, ស្ថានអគ្គកុងស៊ុល, រៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពីចំណូលអាករស្ថានទូត, ស្ថានភាពប្រើប្រាស់សន្លឹកទិដ្ឋាការ និងស្ថានភាពប្រើប្រាស់បង្កាន់ដៃបង់ប្រាក់ប្រចាំគ្រាឱ្យបានទៀងទាត់ និងច្បាស់លាស់, និងឈានទៅដល់ការរៀបចំសារាចរណែនាំស្តីពីការគ្រប់គ្រងចំណូលពីអាករស្ថានទូត និងគ្រប់គ្រងសន្លឹកទិដ្ឋាការ ,
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលទាំងអស់ តាមរយៈការរៀបចំឡើងវិញ និងអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដើម្បីបង្កើនតម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃ ការប្រើប្រាស់ប្រភពហិរញ្ញប្បទានក្នុងគោលដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍស្ថាប័នគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល,
- រៀបចំ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តការបង់កម្រៃនៅក្នុងការលក់ ឬផ្ទេរសិទ្ធិភាគហ៊ុននៅក្នុងកិច្ចសន្យាជួលកោះ, តំបន់ឆ្នេរ និងតំបន់រមណីយដ្ឋាននានា និងអនុវត្តការបង់ពន្ធប្រថាប់ត្រាតាមច្បាប់ជាធរមាន,
- ពិនិត្យលទ្ធភាពដាក់អង្គភាពរដ្ឋទាំងឡាយណា ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ទៅជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។

<u>**ខ. ផ្នែកចំណាយ**</u>

ខ.១- គោលនយោបាយអាទិភាពផ្នែកចំណាយ

ស្របតាមគោលដៅនៃសូចនាករហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដែលបានដាក់ចេញ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ ដូចតទៅ÷

- បន្តធានាអនុវត្តគោលនយោបាយដើម្បីជំរុញកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបន្តកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន និងបែងចែកផ្លែផ្កានៃកំណើនប្រកបដោយសមធម៌ដល់គ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈនៃប្រជាជន,

- បន្តធានាសម្រេចឱ្យបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងចីរភាព ព្រមទាំងធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងបរិការណ៍នៃអត្រាអតិផរណាទាប និងអត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាព,
- បន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងខ្លាំងក្លាជាងមុនក្នុងការប្រមូលចំណូល ដើម្បីបន្តសម្រេចបានតាមទិសដៅដាក់ចេញក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨ និងរក្សាបានចីរភាពចំណូលជាមួយនឹងកំណើនខ្ពស់ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមក,
- បន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការតម្លើងប្រាក់បៀវត្សរបស់មន្ត្រីរាជការ និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ឆ្ពោះទៅសម្រេចគោលដៅឱ្យបានជាង ១ លានរៀលនៅឆ្នាំ ២០១៨ ដោយផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធបៀវត្ស និងការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ពិសេសការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិ កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសារធាណៈ ២០១៥-២០១៨, ការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ ក្នុងគោលដៅបង្កើន គុណភាពនិងប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈដោយឈរលើគោលការណ៍ប្រសិទ្ធភាព សមធម៌ និងសង្គតិភាព។ ទន្ទឹមនេះ បន្តការយកចិត្តទុកដាក់បង្កើនប្រាក់សោធននិវត្តជូននិវត្តជន, ការដម្លើងប្រាក់វិភាជន៍សង្គមសម្រាប់គ្រួសារមន្ត្រីរាជការ និងគិតគូរពីការរួមចំណែករបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងរបបសន្តិសុខសង្គមជូនមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល។ ជារួមគោលការណ៍នេះស្ថិតក្នុងការធានាបាននូវចីរភាពថវិកា និងស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូល,
- បន្តធានាអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ចាំបាច់នានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឱ្យមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅ និងទទួលបានលទ្ធផលជាផ្លែផ្កាជាក់ស្តែងជាបណ្តើរៗ ជាពិសេស ការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ, ការកែទម្រង់វិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ, ការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌និងតុលាការ, ការកែទម្រង់ដីធ្លី និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ,
- បន្តរក្សាអាទិភាព និងវិចារណកម្មចំណាយនៃគោលនយោបាយចំណាយ ដល់វិស័យអប់រំ បណ្តុះ-បណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ សុខាភិបាល សំណាញ់សុវត្ថិភាព និង ទឹកស្អាតជាដើម ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ការលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងបច្ចេកទេស ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់សេវាសុខាភិបាល និងសេវាសន្តិសុខសង្គម,
- បន្តជំរុញការវិនិយោគ ការពង្រីក ការកែលម្អ និងពង្រឹងការថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចាំបាច់ផ្សេងទៀត ទាំងផ្នែកទន់ និងផ្នែករឹងសម្រាប់គាំទ្រកំណើន និងការអភិវឌ្ឍជាពិសេស ផ្លូវថ្នល់, ផ្លូវដែក, កំពង់ផែ, ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រស្រោចស្រព និងអគ្គិសនី ។ល។,
- បន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម និងបន្តបង្កើនការវិនិយោគសាធារណៈឱ្យចំវិស័យដែលផ្តល់ផលិតភាព ដូចជា វិស័យកសិកម្ម និងវិស័យគាំទ្រ ដើម្បីជំរុញផលិតភាព, តម្លៃបន្ថែម និងជំរុញ

ការកែច្នៃសម្រាប់ការនាំចេញផលិតផលឧស្សាហកម្ម និងកសិផល, ការចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្ម ក្នុងគោលដៅទ្រទ្រង់កំណើនប្រកបដោយចីរភាព

- បន្តធានាការអនុវត្តគោលនយោបាយជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករ
- ជំរុញការអនុវត្ត "**គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ២០១៥-២០២៥**"
- បន្តផ្តល់អាទិភាពលើការវិនិយោគខ្នាតតូច ដែលមានលក្ខណៈអតិពលកម្ម ជាពិសេសធារាសាស្ត្រខ្នាតតូច ក្នុងគោលដៅគាំទ្រដល់ការបង្កើនផលិតភាពក្នុងវិស័យកសិកម្មផង និងគាំទ្រដល់ការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចជនបទផង,
- ពង្រឹង និងពង្រីកលំហថវិកា រួមទាំងយន្តការគ្រប់គ្រងវិបត្តិដើម្បីទប់ទល់វិបត្តិកលិយុគ និងហានិភ័យផ្សេងៗ ដែលអាចកើតមានឡើងជាយថាហេតុ,
- បន្តពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតមួយ ដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន និងប្រកបដោយចីរភាព,
- បន្តពង្រឹងស្ថាប័នជាតិ និងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាព, គណនេយ្យភាព និងតម្លាភាព និងធានាបានសមធម៌សង្គម ហើយផ្តល់ឱកាសស្មើគ្នា និងប្រកបដោយសមធម៌,
- បន្តពង្រឹងសន្តិភាព, ស្ថិរភាពនយោបាយ, សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ,
- លើកកម្ពស់គុណភាព ពង្រីកការទទួលបានភាពពេញចិត្ត និងប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាសាធារណៈ

២.២- វិធានការផ្នែកចំណាយ

- បន្តបង្កើនការរៀបចំថវិកាឱ្យកាន់តែផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងគោលនយោបាយ តាមរយៈការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃវិភាជថវិកាឱ្យកាន់តែចំទិសដៅ ជាមួយមូលដ្ឋានជាក់លាក់ ពិសេសពង្រឹងសមត្ថភាព ក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និងពង្រីកការដាក់ឱ្យអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញនិងអង្គភាពថវិកាពីចំនួន ២៥ ក្រសួង ស្ថាប័ន ក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ឱ្យឡើងដល់ ៣៦ ក្រសួង ស្ថាប័ន ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧,
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងឱ្យបានត្រឹមត្រូវនិងហ្មត់ចត់ និងការជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការ ពិសេសបុគ្គលិកជាប់កិច្ចសន្យា ក្នុងគោលបំណងផ្ទៀងផ្ទាត់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុដែលមាន និងតម្រូវការមន្ត្រីថ្មី,
- លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពបច្ចេកទេស និងប្រតិបត្តិការចំណាយ តាមរយៈការបង្កើនតម្លៃនៃលុយដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើភាពសមស្របនៃថ្លៃ, បរិមាណ, គុណភាព និងភាពទាន់ពេលនៃការអនុវត្តចំណាយថវិកា ទាំងចំណាយចរន្ត (ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក និងមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក) និង ទាំងចំណាយមូលធន (ចំណាយវិនិយោគ),
- បន្តអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាពនូវការងារលទ្ធកម្មនៃចំណាយសាធារណៈ និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់លទ្ធកម្មសាធារណៈ,

- បន្តជំរុញការអនុវត្តកញ្ចប់ថវិកាឱ្យដល់អង្គភាពអនុវត្តការងារផ្ទាល់ ទាំងនៅរដ្ឋបាលកណ្តាលនៃក្រសួង ស្ថាប័ន និងនៅតាមបណ្តាមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ក្នុងគោលដៅលើកកម្ពស់តម្លាភាព ប្រសិទ្ធភាព និងការទទួលខុសត្រូវទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តចំណាយថវិកា ក៏ដូចជាលើលទ្ធផលការងារ,
- រឹតត្បិតចំពោះមុខសញ្ញាចំណាយណាដែលមិនចាំបាច់ ឬមិនមែនអាទិភាព ដោយបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់លើមុខចំណាយដែលបង្កើនផលិតភាព និងស្របតាមអាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ពិសេសលើការកែទម្រង់ និងការវិនិយោគទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច,
- បង្កើនការសន្សំសំចៃថវិកា តាមរយៈការលើកកម្ពស់ចំណាយថវិកាលើមុខចំណាយទំនិញ និងសេវាមួយចំនួនដូចជា ប្រេងឥន្ធនៈ, អគ្គិសនី, សេវាទូរគមនាគមន៍និងអ៊ិនធើណែត, ការកាត់បន្ថយនូវបេសកកម្មទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស និងការបោះពុម្ពដែលមានគុណភាពប្រណិត ហើយមានតម្លៃខ្ពស់,
- ត្បិតត្បៀតលើចំណាយផ្នែកគម្រោងព័ត៌មានវិទ្យា (ICT) ទាំងផ្នែកចំណាយថវិកាចរន្ត ក៏ដូចជាថវិកាមូលធន/វិនិយោគ ព្រោះនៅឆ្នាំកន្លងមក រាជរដ្ឋាភិបាលបានចំណាយថវិកាយ៉ាងច្រើនរួចហើយលើផ្នែកនេះ។ ប៉ុន្តែ ចាំបាច់ត្រូវពង្រឹងលើការគ្រប់គ្រង ប្រើប្រាស់ និងថែទាំប្រព័ន្ធ សម្ភារៈ និងឧបករណ៍ដែលមានស្រាប់សិន។
- បន្តធ្វើវិចារណកម្ម និងរឹតបន្តឹងចំណាយ ក្នុងគោលបំណងរក្សាឱនភាពថវិកាឱ្យនៅត្រឹមកម្រិតសមរម្យមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់និរន្តរភាពថវិកា និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងបង្កើន **"លំហថវិកា"** សម្រាប់ដោះស្រាយតម្រូវការបន្ទាន់, ករណីប្រធានស័ក្តិនិងវិបត្តិផ្សេងៗ ឬតម្រូវការចំណាយចាំបាច់ភ្លាមៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនាពេលអនាគត ព្រមទាំងការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស,
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណាយសាធារណៈ ជាពិសេសបន្តពង្រឹង និងជំរុញការកែលម្អការអនុវត្តថវិកាតាមរយៈការបន្តកាត់បន្ថយនីតិវិធីចំណាយ, ការបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់, ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីចំណូល-ចំណាយប្រចាំត្រីមាស, ការបន្តត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តថវិកាប្រចាំត្រីមាស និងឆមាស, ការបន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ដើម្បីបន្តពង្រឹងភាពជឿទុកចិត្តបាននៃថវិកា និងបន្តបង្កើនប្រសិទ្ធភាពគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុដែលសម្រេចបាន និងការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយ ដែលជាជំហានទី៣នៃកម្មវិធីការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (២០១៦-២០២០),

- បន្តអនុវត្តនូវរាល់វិធានការគោលនយោបាយ ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ២០១៥-២០១៨ ក្នុងគោលបំណងបន្តរក្សាចីរភាពបំណុលសាធារណៈរយៈពេលវែង និងកម្រិតហានិភ័យបំណុលឱ្យ នៅទាប,
- បន្តគាំទ្រដល់សកម្មភាពការងារតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ អធិការកិច្ចកម្រិតបច្ចេកទេសផ្នែកបច្ចេកទេស ដែលជាផែនការគាំទ្រដ៏មានសារៈសំខាន់ចំពោះដំណើរការនៃការធ្វើវិមជ្ឈការ ឬវិសហមជ្ឈការសិទ្ធ និងការទទួលខុសលើការគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងអនុវត្តថវិកា។

៣. រចនាសម្ព័ន្ធ និងគោលការណ៍នៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩

ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានកំណត់គោលដៅរួមនៃការប្រមូលចំណូល ដោយបានដាក់ចេញនូវវិធានការចាំបាច់ និងជាក់ស្តែងដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងឆ្នាំ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅទាំងនេះ និងបានកំណត់គោលដៅរួមនៃការអនុវត្តចំណាយ និងដាក់ចេញអាទិភាពគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចបានដាក់ចេញក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**។ ដូច្នេះ ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដូចបានកំណត់ខាងលើ ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់ខ្លួន ឱ្យបានល្អត្រឹមត្រូវ និងជាក់ស្តែង។ ទន្ទឹមនេះ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័ន អាចរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានលក្ខណៈឯកភាពគ្នាទាំងរចនាសម្ព័ន្ធ និងទាំងខ្លឹមសារ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវរៀបចំតាមទម្រង់ដូចខាងក្រោម÷

- **ផ្នែកទី១: អំពីសេចក្តីផ្តើម**

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ ត្រូវចាប់ផ្តើមដោយគូសរំលេចអំពីតួនាទី និងបេសកកម្មចម្បងៗរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន, អំពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៥-២០១៧ និងការប៉ាន់ស្មានស្ថានភាពនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៦-២០១៨ ធៀបនឹងគោលដៅសូចនាករដែលបានកំណត់ និងលើកឡើងនូវបញ្ហាប្រឈមដែលត្រូវដោះស្រាយក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ និងឆ្នាំខាងមុខ។ បន្ទាប់មកត្រូវបរិយាយរំលេចផងដែរ អំពីវិធានការគោលនយោបាយសំខាន់ៗដែលក្រសួង ស្ថាប័ន បានដាក់ចេញដើម្បីចូលរួមចំណែកអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់ខ្លួន ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣** និង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨** រួមទាំងគោលនយោបាយតាមវិស័យ និងអន្តរវិស័យ។ **សូមរៀបចំខ្លឹមសារនៃផ្នែកទី១នេះ ទៅតាមទម្រង់គំរូដែលភ្ជាប់**ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។

• **ផ្នែកទី២: អំពីគោលបំណងគោលនយោបាយ**

គោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់ចក្ខុវិស័យរយៈពេលមធ្យម និងវែង (៣-៥ឆ្នាំ) ដោយផ្អែកលើគោលនយោបាយតាមវិស័យ និងអន្តរវិស័យ ដែលចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ។ គោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន នីមួយៗ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជារៀងរាល់ឆ្នាំទេ ប៉ុន្តែក្រសួង ស្ថាប័នខ្លះ អាចត្រួតពិនិត្យឡើងវិញនូវគោលបំណងគោលនយោបាយដែលបានកំណត់ក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៦ របស់ខ្លួនបាន ដើម្បីធានាថា គោលនយោបាយដែលបានកំណត់មានភាពត្រឹមត្រូវ គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ឆ្លើយតបបានកាន់តែច្បាស់លាស់ទៅនឹងគោលនយោបាយតាមវិស័យរបស់ខ្លួន និងគោលដៅរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ទន្ទឹមនេះ សូមបញ្ជាក់ផងដែរថា *ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗត្រូវមានគោលបំណងគោលនយោបាយមិនលើសពីពីរទេ*។ **សូមរៀបចំខ្លឹមសារនៃផ្នែកទី២ នេះទៅតាមទម្រង់គំរូដែលភ្ជាប់ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។**

• **ផ្នែកទី៣: អំពីកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព**

ការរៀបចំកម្មវិធី (ក្រសួង ស្ថាប័ន អនុវត្តថវិកាកម្មវិធី) ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព (ក្រសួង ស្ថាប័នមិនទាន់អនុវត្តថវិកាកម្មវិធី) ត្រូវឆ្លើយតបនឹងគោលបំណងគោលនយោបាយដែលបានកំណត់ខាងលើ និងត្រូវបញ្ជាក់អំពីគោលបំណងនៃកម្មវិធី ឬ យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពឱ្យច្បាស់លាស់ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញច្បាស់ថា ការអនុវត្តកម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពទាំងនោះ មានគោលដៅសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នដែលបានកំណត់។ ដូច្នេះ នៅក្នុងផ្នែកនេះ ក្រសួង ស្ថាប័នដែលនឹងអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញ និងអង្គភាពថវិកានៅឆ្នាំដំបូង ត្រូវបង្កើតឈ្មោះកម្មវិធី ព្រមជាមួយការរៀបរាប់និងពន្យល់អំពីគោលបំណងនៃកម្មវិធីទាំងនោះ ចំពោះក្រសួង ស្ថាប័នដែលបាន និងកំពុងអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញ និងអង្គភាពថវិកា ត្រូវធ្វើការពិនិត្យនិងកែលម្អឈ្មោះកម្មវិធីឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ ដោយឡែកក្រសួងមិនទាន់អនុវត្តថវិកាកម្មវិធី ត្រូវពិនិត្យ និងកែលម្អយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីចូលរួមចំណែកសម្រេចគោលនយោបាយអាទិភាពដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣** និង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**។ ជាមួយគ្នានេះ ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវគិតគូរផងដែរដល់ការចូលរួមអនុវត្តការងារ ដែលមានចរិតជាអន្តរវិស័យ ដូចជា គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម បញ្ហាយេនឌ័រ និងការប្រែប្រួល-អាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់ពីគ្រោះមហន្តរាយជាដើម។ សូមបញ្ជាក់ផងដែរថា ***ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវបង្កើតកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពមិនឱ្យលើសពី៥ឡើយ*** ប៉ុន្តែចំពោះអនុកម្មវិធីអាចមានចំនួនសមស្របទៅតាមការចាំបាច់ ដែលបម្រើឱ្យគោលបំណងរួមនៃកម្មវិធីនីមួយៗ។

កម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព គឺជាឧបករណ៍ដែលបង្កើតឡើង ដើម្បីឱ្យអគ្គនាយកដ្ឋាន/នាយកដ្ឋានក្រោមឱវាទរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលស្ថិតក្រោមក្រសួង ស្ថាប័នសាមី ដាក់ចេញនូវអនុកម្មវិធី និងចង្កោមសកម្មភាព (សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី)

ឬចង្កោមសកម្មភាព អាទិភាព (សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នមិន អនុវត្តថវិកាកម្មវិធី) ព្រមទាំងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការលើកគម្រោងថវិកាដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រ អាទិភាពទាំងនោះ ក្នុងគោលដៅសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយដែលបានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកទី២។

កម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ត្រូវមានខ្លឹមសារទូលាយ និងមានលក្ខណៈគ្របដណ្តប់បានទាំងស្រុងគ្រប់តួនាទីភារកិច្ច និងបេសកកម្មរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ព្រមទាំងមានលក្ខណៈសមាហរណកម្មដោយត្រូវគ្របដណ្តប់លើគម្រោង ឬ សកម្មភាពការងារទាំងអស់ ទាំងគម្រោង ឬសកម្មភាពការងារដែលហិរញ្ញប្បទានដោយថវិការដ្ឋ និងថវិកាហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ទាំងថវិកាចរន្ត និងថវិកាមូលធន។ ជាមួយគ្នានេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន ត្រូវកំណត់អង្គភាពទទួលខុសត្រូវ ដែលហៅថា **អង្គភាពថវិកា**សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី និងអ្នកគ្រប់គ្រងទៅតាមកម្រិតនៃរចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធី (កម្មវិធី អនុកម្មវិធី និង ចង្កោមសកម្មភាព) ឬ អ្នកគ្រប់គ្រងទៅតាមយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព និង ចង្កោមសកម្មភាពអាទិភាព សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នមិនអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី។

ទន្ទឹមនេះ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកា ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវកំណត់ភារកិច្ច វិសាលភាពការងារ និងក្របខ័ណ្ឌទទួលខុសត្រូវរបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ឱ្យច្បាស់លាស់នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពរបស់ខ្លួន។ មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត មិនចាំបាច់ត្រូវមានកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពដោយឡែកទេ ព្រោះមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត គឺជាដៃ ឬ ខ្សែបណ្តោយរបស់ក្រសួង នៅតាមរាជធានី ខេត្ត ដែលមានភារកិច្ចចូលរួមចំណែកអនុវត្តបណ្តាកម្មវិធីឬ យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន។

ក្នុងន័យនេះ **ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវណែនាំមន្ទីរជំនាញរបស់ខ្លួននៅរាជធានី ខេត្ត អំពីអនុកម្មវិធីរួមមួយនៅក្នុងកម្មវិធីមួយ ឬកម្មវិធីលើសពីមួយ ដោយផ្អែកលើមុខងារ វិសាលភាពការងារ និងលក្ខណៈដោយឡែកនៃគោលនយោបាយ និងសេវាសាធារណៈរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នរៀងៗខ្លួន ដើម្បីឱ្យមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តរបស់ខ្លួនដឹងច្បាស់អំពីទីតាំងនៃអនុកម្មវិធីរួមមួយនៅក្នុងកម្មវិធីមួយណា ឬនៅក្នុងគ្រប់កម្មវិធីទាំងអស់។** ជាទូទៅមន្ទីរជំនាញមួយ អាចមានចង្កោមសកម្មភាព ២ ទៅ ៣ ហើយចង្កោមសកម្មភាពនីមួយៗ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអនុកម្មវិធីរួមមួយនៃកម្មវិធីមួយ ។ លើកលែងតែក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលមានតួនាទីនិងភារកិច្ចច្រើន ហើយការងារនោះភាគច្រើនអនុវត្តនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដូចជា ក្រសួងអប់រំ យុវជននិងកីឡា និងក្រសួងសុខាភិបាលជាដើម ដែលត្រូវមានអនុកម្មវិធីរួមលើសពី ៣ ដែលជាសេវា ឬការងារគាំទ្រដល់កម្មវិធីលើសពីមួយ។ ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល **ត្រូវរៀបចំផ្នែកទី៣នេះ ទៅតាមតារាងគំរូដែលភ្ជាប់ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។**

• **ផ្នែកទី៤: សូចនាករ និងគោលដៅសូចនាករ នៃសមិទ្ធកម្ម ឬ លទ្ធផល**

គោលបំណងគោលនយោបាយ កម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ ត្រូវមានជ្រើសរើសសូចនាករ (Indicator) សម្រាប់ជារង្វាស់រង្វល់នៃការវាស់វែងលទ្ធផល ឬ សមិទ្ធកម្ម ហើយត្រូវកំណត់គោលដៅ (Target) សូចនាករលទ្ធផលដែលចង់សម្រេចបាន សម្រាប់ជាមូលដ្ឋាននៃការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃលទ្ធផលនៃការអនុវត្ត។ ក្នុងការកំណត់សូចនាករសម្រាប់ការវាស់វែង ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវកំណត់ទាំងសូចនាករធាតុចេញ ឬ លទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ (Output) និងសូចនាករលទ្ធផលឬ លទ្ធផលចុងក្រោយ (Outcome)។

សូចនាករធាតុចេញ ឬ លទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ គឺជារង្វាស់ដែលបានជ្រើសរើសសម្រាប់វាស់លទ្ធផល/សមិទ្ធកម្មនៃការអនុវត្តកម្មវិធី អនុកម្មវិធី ចង្កោមសកម្មភាព ឬ យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ចង្កោមសកម្មភាពអាទិភាពទៅតាមគោលដៅដែលបានកំណត់ក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយដែលមិនលើសពីមួយឆ្នាំ។

រីឯសូចនាករលទ្ធផលឬលទ្ធផលចុងក្រោយ គឺជារង្វាស់ដែលបានជ្រើសរើស សម្រាប់វាស់សមិទ្ធកម្មចុងក្រោយនៃកម្មវិធី អនុកម្មវិធី ឬ យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ដែលជាលទ្ធផលសម្រេចបានដោយការបូកបញ្ចូលគ្នានូវលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំនៃការអនុវត្តកម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ក្នុងរយៈពេលមធ្យម និងវែង (លើសពីមួយឆ្នាំ)។ ហេតុនេះ ការកំណត់ និងវាស់វែងលទ្ធផលចុងក្រោយ គឺត្រូវកំណត់យកត្រឹមឆ្នាំ ២០១៨ ស្របតាម **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**។

ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ អាចកែលម្អសូចនាករតាមកម្រិតនៃរចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ តាមរយៈការបន្ថែមសូចនាករថ្មី និងកែសម្រួលសូចនាករចាស់ដែលបានកំណត់កន្លងមក។ ការជ្រើសរើសសូចនាករនីមួយៗត្រូវមានការពន្យល់ពីមូលហេតុឱ្យច្បាស់លាស់។ ចំពោះសូចនាករចាស់ ត្រូវបញ្ជាក់អំពីស្ថានភាពនៃការអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥ ការព្យាករស្ថានភាពនៃការអនុវត្តក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពតាមការជាក់ស្តែង។

កម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ អាចមានសូចនាករយ៉ាងច្រើនចំនួន៣ ដើម្បីធានានូវការសម្រេចបានលទ្ធផលជាក់លាក់នៃការអនុវត្តកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព។ ជារួម បន្ទាប់ពីការជ្រើសរើស និងកំណត់បាននូវសូចនាករសមស្របរួចហើយ ចាំបាច់ត្រូវកំណត់គោលដៅនៃសូចនាករ ទាំងគោលដៅសូចនាករលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំនិងគោលដៅសូចនាករលទ្ធផលចុងក្រោយ។ គោលដៅសូចនាករទាំងពីរប្រភេទនេះចាំបាច់ត្រូវឱ្យមានទំនាក់ទំនងគ្នា និងឆ្លើយតបគ្នាយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីធានានូវការសម្រេចបានលទ្ធផលនៃគោលបំណងគោលនយោបាយដែលបានកំណត់នៅក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយ។ គោលដៅសូចនាករលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំមានលក្ខណៈជាបរិមាណ ឬ/និងជាគុណភាពប្រចាំឆ្នាំ ដែលជាសមិទ្ធកម្មនៃការអនុវត្តកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ។ រីឯគោលដៅសូចនាករលទ្ធផលចុងក្រោយ គឺជាគោលដៅសមិទ្ធកម្មចុងក្រោយជាបរិមាណ ឬ/និងជាគុណភាព ដែលជាលទ្ធផលបង្កើតឡើងដោយលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំនៃការអនុវត្តកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗនៅក្នុងរយៈពេលមធ្យមនិងវែង (លើសពី១ឆ្នាំ)។ ក្នុងការកំណត់គោលដៅសូចនាករ កត្តា

ចាំបាច់និងសំខាន់បំផុតគឺត្រូវដឹងអំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់សូចនាករទាំងនោះ ទើបអាចទៅកំណត់គោលដៅដែលចង់បាន ដើម្បីឱ្យឆ្លើយតបបានទៅនឹងគោលបំណងគោលនយោបាយដែលបានកំណត់ ហើយការកំណត់គោលដៅនេះ ចាំបាច់ត្រូវតែមានភាពសមស្របនិងប្រាកដនិយមដែលអាចអនុវត្តបាន។ ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល **ត្រូវរៀបចំខ្លឹមសារនៃផ្នែកទី៤នេះទៅតាម តារាងគំរូដែលភ្ជាប់ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។**

- **ផ្នែកទី៥: ការកំណត់ធនធានថវិកា**

ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវគ្រោងផងដែរទាំងធនធានថវិកាជាតិ និងថវិកាហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពសម្រាប់រយៈពេលបីឆ្នាំរំកិល ២០១៧-២០១៩។

ក-ការគ្រោងចំណូល

ការគ្រោងចំណូល គឺជាការគ្រោងសម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំ (២០១៧-២០១៩) ដោយរួមទាំងចំណូលថវិការដ្ឋដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រមូលផ្ទាល់ដោយក្រសួង ស្ថាប័ន និងចំណូលដែលបានមកពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍ និង ប្រភពផ្សេងៗទៀត។ នៅក្នុងការគ្រោងចំណូល ក្រសួង ស្ថាប័ន ដោយរួមទាំងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើចំណុចសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម÷

- គោលដៅសូចនាករចំណូលនៃក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងសារាចរនេះ
- ការវាយតម្លៃការអនុវត្តការប្រមូលចំណូលក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅ និងការប៉ាន់ស្មានការអនុវត្តប្រមូលចំណូលក្នុងឆ្នាំកំពុងអនុវត្ត
- យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨ តាមរយៈការដាក់ចេញវិធានការជាក់ស្តែងបន្ថែមទៀតតាមក្រសួង ស្ថាប័នីមួយៗ ដើម្បីបង្កើនការប្រមូលចំណូល ដែលស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវរៀបចំផ្នែកនេះទៅតាម **តារាងគំរូដែលភ្ជាប់ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។** នៅក្នុងផ្នែកនេះ ប្រសិនបើក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តដែលមិនមានប្រភពចំណូល គឺពុំតម្រូវឱ្យរៀបចំឡើយ ។

ទន្ទឹមនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែលមានប្រភពចំណូល គឺត្រូវរៀបចំដាក់ចេញវិធានការជាក់ស្តែងបន្ថែមទៀតតាមក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ សម្រាប់ពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និងការប្រមូលចំណូល ដែលស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ *ផ្ទុយទៅវិញ ការគ្រោងចំណូលដោយកត្តាអត្តនោម័ត គឺជាកម្មវត្ថុនៃការរឹតត្បិត ឬលើកទឹកចិត្តចំណាយ នៅក្នុងដំណាក់កាលចរចាកញ្ចប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលមានភារកិច្ចប្រមូលចំណូល។*

ខ-ការគ្រោងចំណាយថវិកា

ការគ្រោងតម្រូវការចំណាយ គឺជាការគណនាចំណាយសម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំ (២០១៧-២០១៩) ទៅតាមកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ និងទៅតាមប្រភេទចំណាយ និងប្រភពធនធាន រួមទាំងថវិកាជាតិ និងថវិកាហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការពីដៃគូអភិវឌ្ឍ។ ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវរៀបចំខ្លឹមសារនៃផ្នែកទី៥នេះ **តាមតារាងគំរូដែលភ្ជាប់ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។**

ក្នុងការគណនាអំពីតម្រូវការថវិកា ដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើចំណុចសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម÷

ទី១- ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ តាមរយៈក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលរួមមានគោលដៅសូចនាករម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ ដូចជា កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រចាំឆ្នាំ អត្រាអតិផរណាប្រចាំឆ្នាំ និងគោលដៅសូចនាករចំណាយព្រមជាមួយនឹងគោលនយោបាយអាទិភាពចំណាយទាំងផ្នែកចំណាយចរន្ត និង ចំណាយមូលធនឬ ហៅថាចំណាយវិនិយោគ,

ទី២- ការវាយតម្លៃលើសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ក្នុងការអនុវត្តចំណាយក្នុងរយៈពេលកន្លងមក និងការប៉ាន់ស្មានសមត្ថភាពអនុវត្តចំណាយក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ដែលក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលនីមួយៗកំពុងអនុវត្ត,

ទី៣- ការកំណត់តម្រូវការថវិកាតាមឆ្នាំនីមួយៗ ត្រូវគណនាចំណាយប្រកបដោយសុក្រឹតភាពទៅតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងនៃកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ ដោយត្រូវគិតគូរឈេលើទិដ្ឋភាពបី ÷

- គោលនយោបាយ និង សកម្មភាពការងារដែលមានស្រាប់ដែលត្រូវបន្តអនុវត្ត,
- គោលនយោបាយ ឬ សកម្មភាពការងារដែលមានលក្ខណៈបញ្ចប់ត្រឹមមួយឆ្នាំ, និង
- គោលនយោបាយថ្មី ។

ដូច្នេះ ផ្អែកលើគោលការណ៍ទាំងបីខាងលើនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលក្រោមឱវាទទាំងអស់ ត្រូវគ្រោងតម្រូវការចំណាយសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ តាមគោលការណ៍នៃការកំណត់ពិដានកញ្ចប់ថវិកា ដូចខាងក្រោម÷

- **ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក** (ជំពូក ៦៤) សម្រាប់គម្រោងចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកឆ្នាំ ២០១៧, ២០១៨ ត្រូវគ្រោងតាមមូលដ្ឋាននៃក្របខណ្ឌ និងកម្រិតបៀវត្សឆ្នាំ ២០១៦ គឺតាមតារាងប្រព័ន្ធប្រាក់បៀវត្សនៃក្រសួងមុខងារសាធារណៈ និងតាមចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលមានជាក់ស្តែងក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ដោយតម្លើងបៀវត្សមូលដ្ឋានចំនួន ១២% ក្នុងមួយឆ្នាំ (គិតពីខែមករា ដល់ ធ្នូ) ហើយចំនួនក្របខណ្ឌថ្មីយ៉ាងច្រើនត្រូវស្មើនឹងចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលចូលនិវត្តន៍ ផ្ទេរចេញ ឬលាឈប់ពីក្របខណ្ឌរដ្ឋ និងមរណភាពដែលត្រូវកាត់ចេញពីអង្គភាពសាមី។ ចំពោះការតម្លើងប្រាក់បំណាច់មុខងាររបស់មន្ត្រី

រាជការស៊ីវិល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧ និង ២០១៨ នឹងត្រូវបានផ្តល់ទឹកប្រាក់បន្ថែមគិតពីខែ មេសានៃឆ្នាំនីមួយៗ ដោយផ្អែកលើកម្រិតនៃប្រាក់បំណាច់មុខងារនីមួយៗ ដោយកម្រិតក្រោម ៣០០ ០០០រៀល ក្នុង ១ខែ បន្ថែមចំនួន ១០០ ០០០ រៀល និងបង្កើនរហូតដល់កម្រិតចាប់ពី ៨០០ ០០០រៀល ក្នុង ១ខែ បន្ថែមត្រឹម ៤០ ០០០រៀល ។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រសួងមុខងារសាធារណៈ នឹងចេញគោលការណ៍លម្អិតបន្ថែមសម្រាប់ការបន្ថែមជូនសម្រាប់កម្រិតចន្លោះពី ៣០០ ០០០រៀល ទៅ ៨០០ ០០០រៀល ក្នុងមួយខែ សម្រាប់ការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំនាពេលខាងមុខ។ ដោយឡែក សម្រាប់គម្រោងចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកឆ្នាំ ២០១៩ ត្រូវគ្រោងក្នុងកម្រិតក្របខ័ណ្ឌ និងកម្រិតបៀវត្សដែលបានគ្រោងសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៨ ហើយចំនួនក្របខ័ណ្ឌថ្មីយ៉ាងច្រើនត្រូវស្មើនឹងចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលចូលនិវត្តន៍ ផ្ទេរចេញ ឬលាឈប់ពីក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋ និងមរណភាពដែលត្រូវកាត់ចេញពីអង្គភាពសាមី។

- **ចំណាយក្រៅបន្ទុកបុគ្គលិក** (ជំពូក៦០ ការទិញ, ជំពូក៦១ សេវាកម្ម, ជំពូក៦២ អត្ថប្រយោជន៍-សង្គម, ជំពូក៦៥ ឧបត្ថម្ភកធន) ជាសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧ ត្រូវគ្រោងស្មើនឹងកម្រិតឥណទានអតិបរមានៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៦ ព្រោះអាទិភាពចំណាយឆ្នាំ ២០១៧ ដូចមានចែងក្នុងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ គឺផ្តោតជាសំខាន់លើការតម្លើងបៀវត្ស និងការវិនិយោគដើម្បីទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ។ *ក្នុងន័យនេះ ក៏មិនមែនមានន័យថាកញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ ២០១៧ នឹងទទួលបានស្មើឆ្នាំ ២០១៦ ដោយស្វ័យប្រវត្តិដែរ* ព្រោះការគ្រោងចំណាយត្រូវកាត់ចេញមុខចំណាយលើសកម្មភាពការងារដែលត្រូវបានបញ្ចប់ ហើយថវិកាដែលបានកាត់ចេញនោះមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការវិភាជឡើងវិញនោះទេ លុះត្រាតែផ្តល់ការពន្យល់ និងផ្តល់អំណះអំណាងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ជាក់លាក់ និងច្បាស់លាស់សម្រាប់សកម្មភាពការងារចាំបាច់ថ្មី ឬគោលនយោបាយថ្មី។ ដោយឡែក សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៨ និង ២០១៩ ការគ្រោងចំណាយចរន្តអាចបង្កើនក្នុងរង្វង់នៃកម្រិតអតិផរណា ធៀបនឹងកញ្ចប់ដែលបានគ្រោងសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៧ និង ឆ្នាំ ២០១៨។ ហេតុនេះ រាល់ការកំណត់តម្រូវការចំណាយដែលធំ និងខ្ពស់ជាងគោលការណ៍ដែលបានចែងនេះ គឺត្រូវផ្តល់ការពន្យល់ និងអំណះអំណាងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ជាក់លាក់ និង ច្បាស់លាស់ទើបអាចជាកម្មវត្ថុនៃការពិចារណា និងពិភាក្សាបាន។ ជារួម *គុណភាពនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការរឹតត្បិត ឬលើកទឹកចិត្តចំណាយនៅក្នុងដំណាក់កាលចរចាកញ្ចប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំសម្រាប់ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។*

- **ផ្នែកទី៦: សេចក្តីសន្និដ្ឋាន**

ផ្នែកចុងក្រោយ គឺជាការសន្និដ្ឋានទៅលើការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ និង

ការលើកទិសដៅ និងវិធានការ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅដែលបានកំណត់នៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩។

៤. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា គឺជាយន្តការមួយនៃដំណើការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដែលបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រនៃការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកានៅកម្ពុជា ដែលក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវរៀបចំឱ្យបានច្បាស់លាស់ ត្រឹមត្រូវ មានតម្លាភាព និងមានគណនេយ្យភាព ដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ក្នុងគោលដៅសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នរៀងៗខ្លួន ដើម្បីចូលរួមចំណែកសម្រេចគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលបានដាក់ចេញក្នុង**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**។ ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ គឺជាដំណាក់កាលទី ១ នៃដំណើរការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដែលក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ មានលទ្ធភាពគ្រោងផែនការថវិកាសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ដោយផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីបង្កើនការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ។

ការលើកកម្ពស់គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ គឺជាវិធានការសំខាន់ៗសម្រាប់លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការរៀបចំថវិកា និងការបែងចែកធនធានថវិកា។ ជាវិធីសាស្ត្រជាក់ស្តែងមួយ ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ ឱ្យបានសមស្រប ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលនីមួយៗ ត្រូវត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តកន្លងមក ដោយផ្អែកលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៦ របស់ខ្លួន ហើយរៀបចំកែសម្រួលទៅតាមការណែនាំនៃសារាចរនេះ។

គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នទាំងអស់ ត្រូវបញ្ជូនផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧-២០១៩ ដែលមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ទាំងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងរបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល មកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានមុនថ្ងៃទី ១៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦ ដើម្បីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ពិនិត្យ និងបូកសរុប និងស្នើសុំការបំភ្លឺបន្ថែមតាមការចាំបាច់ពីក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានីខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។ ដើម្បីសម្រួលដល់ដំណើរការពិនិត្យ និងបូកសរុបផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ***មន្ទីរជំនាញរាជធានីខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវបញ្ជូនផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាមួយច្បាប់ទៅក្រសួង ស្ថាប័នសាមី និងមួយច្បាប់មកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា) តាមពេលវេលាដែលបានកំណត់ខាងលើ***។ ប្រសិនបើក្រសួង ស្ថាប័នមិនបានផ្តល់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា តាមពេលវេលា

កំណត់ខាងលើ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យស្នើការវិភាជកញ្ចប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និងការអនុវត្តថវិកានៃឆ្នាំកន្លងទៅ។

ទទួលបានសារាចរណែនាំនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន រួមទាំងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលទាំងអស់ ត្រូវអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងឱ្យបានទាន់ឱសានវាទ។ ក្នុងករណីក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល មានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ខាងផ្នែកបច្ចេកទេសរៀបចំ ត្រូវទាក់ទងមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (អគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា) ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១៧-២០១៩ ឱ្យបានទាន់ពេលវេលាតាមកាលកំណត់ និងផ្ញើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានមុនថ្ងៃទី ១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៦

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

<u>កន្លែងទទួល:</u>

-ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
 "ដើម្បីជូនជ្រាប"
-ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
-រាជកិច្ច "ដើម្បីចុះផ្សាយ"
-គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន
-គ្រប់អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត
-គ្រប់មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត
 "ដើម្បីមុខការ"
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ